

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในข้อบัญญัติและกิจกรรม กับความคาดหวังและการรับรู้ความคาดหวังในบทบาทหัวหน้าแผนกวิชา : ศึกษา เฉพาะกรณีวิทยาเขตสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กระทรวงศึกษาธิการ มี วัตถุประสงค์เพื่อ

1. ให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในข้อบัญญัติของบทบาทอย่างเป็นทางการ (role prescriptions) ของหัวหน้าแผนกวิชา และความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องกระทำตามข้อบัญญัติเหล่านั้น กับ ความคาดหวังในพฤติกรรมตามบทบาทนั้น

2. ให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความคาดหวังในบทบาท กับ พฤติกรรมตามบทบาท

3. ให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในข้อบัญญัติของบทบาท และ/หรือความรู้ในเรื่องกิจกรรมที่จะต้องกระทำตามข้อบัญญัติเหล่านั้นกับพฤติกรรมตาม บทบาท

ในการศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มด้วยกันคือ ผู้บริหาร หัวหน้าแผนก วิชา และครูในแผนกวิชา ในวิทยาเขตสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 7 วิทยาเขต

การเก็บรวบรวมข้อมูล อาศัยแบบสอบถามชนิดที่ให้อตอบกรอกข้อความ เองและแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล การวิจัยอาศัยจากตารางแจกแจงความถี่ โดยระบุค่าเป็นร้อยละ และการทดสอบ chi-square เพื่อพิจารณาขนาดความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรส่วนบุคคล ซึ่ง ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ วุฒิการศึกษา ลักษณะวิชา ขนาดของหน่วยงาน ระยะเวลาที่รับราชการ และระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง รวม 8 ตัวแปรด้วยกัน และเสนอผลด้วยความถี่ ค่าร้อยละ และการใช้ตาราง นอกจากนี้ยังมี ตัวแปรที่ใช้ทฤษฎีเป็นกรอบอ้างอิง ซึ่งได้แก่ ความรู้ในข้อบัญญัติอย่างเป็นทางการ และกิจกรรมตามข้อบัญญัติ การคาดหวัง และการรับรู้ความคาดหวังในบทบาทนั้น รวม 4 ตัวแปรด้วยกัน โดยจะพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านั้น

ผลการศึกษาพบว่า ครูในแผนกวิชาที่มีความรู้ในเรื่องข้อบัญญัติอย่างเป็นทางการอย่างเดียว จะมีความคาดหวังในบทบาทของหัวหน้าแผนกวิชาที่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารพบว่าไม่ว่าจะรู้เพียงข้อบัญญัติอย่างเดียว หรือรู้ทั้งข้อบัญญัติและกิจการก็ไม่ทำให้เกิดความคาดหวังแตกต่างกัน นอกจากนั้นยังพบว่าผู้บริหารมีความคาดหวังที่สอดคล้องกับข้อบัญญัติมากกว่าครูในแผนกวิชาหลายข้อ แต่ใน ความคาดหวังเรื่องอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากข้อบัญญัตินั้น พบว่าผู้บริหารกับครูในแผนกวิชาส่วนใหญ่จะมีความไม่สอดคล้องกันในหลายเรื่องและหลายประการ ส่วนกรณีหัวหน้าแผนกวิชา พบว่ามีความรู้ไม่เพียงพอในเรื่องกิจการตามข้อบัญญัติ ทำให้เกิดความสับสนในพฤติกรรมตามบทบาท และพบว่าการรับรู้ความคาดหวังของคนอื่น ไม่มีความแตกต่างกันแต่อย่างใด